

Въвеждане на еврото в България

Основни предизвикателства и рискове за
организациите, които се подготвят да приемат
еврото в България

На пръв поглед изискванията за преминаване към еврото може да изглеждат ясни, но на практика този преход представлява съществена трансформация за организациите. Това е изключително сложен и широкомащабен процес, който обхваща почти всички бизнес дейности и процеси в рамките на организацията и налага ангажирането на значителни ресурси за постигане на пълно съответствие с нормативните изисквания.

Това са основните изисквания, които организациите следва да спазват с оглед на приемането на еврото:

- ☒ **Задължителна конверсия:** Всички суми, деноминирани в български лев (BGN), ще бъдат автоматично конвертирани в евро (€) по фиксирания обменен курс, определен от Съвета на Европейския Съюз.
- ☒ **Двойно изписване на цените:** За определен преходен период преди и след датата на въвеждане на еврото организациите са длъжни да изписват цените едновременно в BGN и евро, за да се гарантира прозрачност и да се избегне объркване сред потребителите.
- ☒ **Правила за закръгляване:** Законодателството предвижда конкретни правила за закръгляване при конверсията на суми от BGN в евро, с цел осигуряване на последователност и точност.
- ☒ **Правна приемственост:** Всички съществуващи договори, споразумения и правни задължения, деноминирани в BGN, остават в сила, като след датата на преминаване всички препратки към BGN се считат за препратки към евро.
- ☒ **Защита на потребителите:** Въвеждат се мерки за предотвратяване на неоправдано увеличение на цените по време на прехода, включително засилен регулаторен надзор.
- ☒ **Кампания за обществено осведомяване:** Правителството има задължението да проведе широка информационна кампания, насочена към гражданите и бизнеса, за да ги информира относно процеса на преминаване, правата и задълженията им.
- ☒ **Корекции в счетоводните и отчетните системи:** Организациите трябва да адаптират своите счетоводни и финансови системи в съответствие с предвидените насоки, за да отчетат прехода към евро.
- ☒ **Обмяна на пари в брой:** Кредитните институции са задължени да извършват обмен на BGN в евро без такси за срок от 6 месеца след датата на преминаване към еврото; след този период могат да бъдат начислявани такси за услугата.

Въз основа на опита на Deloitte бяха идентифицирани няколко ключови предизвикателства и рискове, които следва да бъдат внимателно управлявани, за да се гарантира плавна и успешна конверсия към еврото:

1. Интензивен график за имплементация

С оглед на изключителната сложност и множеството взаимосвързани елементи на този преход, особено по-големите организации са изправени пред значителни предизвикателства да покрият всички изисквания в рамките на наличния подготвителен период. Дори на пръв поглед адекватните срокове могат да се окажат недостатъчни, когато се вземат предвид съществуващите ограничения и взаимозависимости между отделните дейности.

2. Голям мащаб и висока комплексност

Преминването към еврото ще окаже въздействие върху почти всеки аспект от функционирането на организацията – от продукти и услуги до вътрешни процеси и ИТ системи. При наличието на множество вътрешни и външни заинтересовани страни ефективното управление на тези динамични елементи е от ключово значение за гарантиране на непрекъснатост на бизнеса и свеждане до минимум на оперативните прекъсвания. Допълнително усложнение внася фактът, че програмата за преминаване към еврото ще се реализира паралелно с други критични бизнес проекти, което изисква изключително прецизна координация, за да се избегнат рискове и загуби.

3. Сложна ИТ инфраструктура

Големите организации обикновено функционират в комплексни ИТ среди, включващи множество системи и приложения, интегрирани на различни нива. Липсата на добре документирана архитектура на ИТ средата прави оценката на въздействието на конверсията изключително предизвикателна и затруднява намирането на оптималните решения за необходими технологични промени. В допълнение, техническите ограничения и недостатъците, присъщи на остарели и вътрешно разработени системи, съчетани с липсата на експертен капацитет, значително увеличават риска от несъответствия и забавяния.

4. Управление на множество доставчици

Организациите рядко действат в изолация и често разчитат на широка мрежа от доставчици за поддръжка на различни ключови бизнес функции. Част от тези доставчици може да нямат пълна осведоменост относно спецификите на трансформацията или да страдат от ограничения в капацитета, което създава риск от забавяне на критични промени и поставя под въпрос навременното изпълнение на целия процес.

5. Ангажираност на ръководството и вътрешни ресурси

Успехът на проекта зависи в огромна степен от активната ангажираност и лидерство на висшето ръководство. Осигуряването на адекватен бюджет и ресурсна обезпеченост е от решаващо значение, но много организации се сблъскват с ограничения, свързани с недостиг на капацитет, което може да доведе до значителни забавяния и увеличаване на разходите.

6. Неясноти относно обхвата на прехода към еврото

Въпреки че нормативната рамка вече е установена, някои предприятия могат да се сблъскат със специфични казуси и особености, които ще изискват допълнителни разяснения от страна на компетентните регулаторни органи.

7. Управление на програми и проекти

Ефективното управление на програмата е ключов фактор за успешното преминаване през този сложен и многостепенен процес. Необходим е подробен и структуриран план, който ясно да дефинира какво трябва да се направи, по какъв начин и в какви срокове, както и да се посочат конкретни отговорници. Изграждането на адекватна управленска структура, съобразена с индивидуалните особености на организацията, е от първостепенно значение за осигуряване на непрекъснатост на операциите и избягване на санкции, свързани с несъответствие. Освен това, добре разработен комуникационен план и план за управление на промяната ще подпомогнат намаляването на вътрешната съпротива и ще гарантират синхронизация и ангажираност на всички заинтересовани страни.

Deloitte е разработила доказан подход и методология за преминаване към еврото, които са успешно тествани с клиенти в Хърватия и България. Този структуриран подход се реализира в четири основни фази:

1. Оценка на въздействието на преминаването към еврото

Тази фаза включва задълбочена оценка на въздействието на конверсията върху организацията, включително върху предлаганите продукти, услуги, вътрешните процеси и ИТ системите. Основната цел е да се идентифицират засегнатите области и потенциалните рискове, които, ако останат неуправлявани, могат да окажат сериозно негативно влияние върху дейността на организацията.

2. Разработване на план за трансформация

Изготвя се цялостен план за изпълнение, който включва подробен списък с инициативи, проекти и стъпки, предоставящ на ръководството пълен поглед върху програмата за преминаване към еврото. Този план ясно подчертава ключовите проекти, основните етапи и взаимозависимостите между тях, като осигурява разбиране за мащаба и сложността на трансформацията.

3. Създаване на система за управление на програмата

От съществено значение е изграждането на стабилна и ефективна управленска рамка. Това включва проектиране на структурата на програмата, определяне на ролите и отговорностите на основните заинтересовани страни, създаване на матрица на правомощията и установяване на ясни канали за ескалация.

Системата за управление се адаптира към конкретните характеристики и нужди на организацията, като гарантира ефективност и оперативност на изпълнението.

4. Изпълнение на програмата

В тази ключова фаза се осигурява цялостна подкрепа за ръководството, координацията и управлението на рисковете, свързани с програмата. Deloitte действа като надежден посредник между множеството заинтересовани страни, като гарантира постигането на заложените цели, докато в същото време облекчава натоварването на вътрешния екип на организацията, позволявайки му да се фокусира върху ежедневните бизнес дейности.

В заключение, Deloitte препоръчва на своите клиенти да започнат подготовката си възможно най-рано, за да разполагат с достатъчно време за задълбочен анализ, прецизно планиране, осигуряване на необходимите бюджети и ресурси, както и за своевременно започване на разговори с ключовите доставчици, с цел да се гарантира тяхната готовност за подкрепа на трансформационния процес. Предвид високата сложност на прехода и потенциалния риск от прекъсване на бизнеса, няма по-добър момент за действие от настоящия. В този контекст подготовката не е просто препоръка – тя е стратегическа необходимост.

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид (ДТТЛ), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество – член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и всяко дружество член на ДТТЛ и свързаните с него дружества са отговорни единствено и само за своите собствени действия и бездействия, но не и за тези на останалите. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“) или някое от дружества – членове на глобалната мрежа или свързани с тях дружества (заедно наричани „Организацията на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант.

Не се дават декларации, гаранции или ангажменти (изрични или подразбиращи се) по отношение на точността или пълнотата на информацията в това съобщение и никой от ДТТЛ, неговите дружества-членове, свързани лица, служители или агенти не носи отговорност за загуба или вреда, която възниква пряко или косвено във връзка с което и да е лице, разчитащо на това съобщение. ДТТЛ и всяко от неговите дружества-членове и свързаните с тях дружества са отделни и независими дружества.

© 2025. За информация се свържете с Делойт в България.